

सन २०२३-२४ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना कॅफेटेरिया - प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) या योजनेतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता रु.४०.९८ कोटी निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्र. :राकृवि-०८२३/प्र.क्र.१३६/१४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-३२.
दिनांक : १९ डिसेंबर, २०२३

- संदर्भ : १. प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाच्या केंद्र शासनाने सन २०२१ करिता निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना.
२. कृषि व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.5-1/2022-RKVY, दि.०६ एप्रिल, २०२२.
३. कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.13-17/2023-PC, दि.१७ फेब्रुवारी, २०२३.
४. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या (SLSC) दि.१७ मे, २०२३ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
५. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. राकृवि-०८२३/प्र.क्र.१३६/१४-अ, दि.११ ऑगस्ट, २०२३.
६. कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. No.1-15/2023-RKVY/1, दि. ०८ डिसेंबर, २०२३.
७. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि. ०८ डिसेंबर, २०२३.

प्रस्तावना :

सन २०१५-१६ पासून प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाची अंमलबजावणी राज्यात करण्यात येत आहे.

केंद्र शासनाच्या दि.०६ एप्रिल, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार ची राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया या नावाने पुनर्रचना केली असून त्यामध्ये वार्षिक कृती आराखडा आधारित व सविस्तर प्रकल्प अहवाल आधारित या दोन शाखांचा समावेश आहे. प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजनेतील प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) हा घटक राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरियाच्या वार्षिक कृती आराखडा आधारित शाखेत अंतर्भूत केली असून केंद्र व राज्य हिश्याच्या निधीचे प्रमाण ६०: ४० असे आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया योजनेंतर्गत मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय मंजूरी समितीने (वार्षिक कृती आराखडा आधारित) दि.१७ मे, २०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) या घटकाकरिता रु.५०९.९८ कोटी निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार दि. ११ ऑगस्ट, २०२३ (संदर्भ क्र. ५) च्या शासन निर्णयान्वये योजनेची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी रु. ५०९.९८ कोटी निधीच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येऊन योजनेस प्राप्त पहिल्या हप्त्याचा रु. ८०.४८ कोटी निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

त्यानुषंगाने राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाकरिता संदर्भ क्र. ६ येथील पत्रान्वये प्राप्त केंद्र हिश्याचा दुसऱ्या हप्त्याचा रु.२४.५९ कोटी व त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु. १६.३९ कोटी असा एकूण ४०.९८ कोटी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

- राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया च्या प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी केंद्र हिश्याचा रु.२४.५९ कोटी (रुपये चोवीस कोटी एकोणसाठ लाख फक्त) व त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु. १६.३९ कोटी (रुपये सोळा कोटी एकोणचाळीस लाख फक्त) असा एकूण रु. ४०.९८ कोटी (रुपये चाळीस कोटी अठ्ठयाण्णव लाख फक्त) निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- सदर खर्च पुढील लेखाशिर्षाखालील सन २०२३-२४ करिताच्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्र. डी-३ २४०१ पीक संवर्धन ११३, कृषि अभियांत्रिकी (००)(०७) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (केंद्र हिस्सा ६०%) (सर्वसाधारण) (कार्यक्रम) (२४०१२५०४), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्र. डी-३ २४०१ पीक संवर्धन ११३, कृषि अभियांत्रिकी (००)(२१) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (राज्य हिस्सा ४०%) (सर्वसाधारण) (कार्यक्रम) (२४०१९९९६), ३३, अर्थसहाय्य

- सदर निधीचे वितरण करण्याकरिता आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रण अधिकारी व सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला निधी खर्च करताना राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
५. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांची निवड महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करण्यात यावी व लाभार्थ्यांना अनुदानाचे वाटप आधार संलग्न बँक खात्यावर करण्याकरिता सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणालीचा वापर करावा.
६. सदर निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास पाठवून त्याची प्रत राज्य शासनास पाठवावी.
७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाने शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.०८ डिसेंबर, २०२३ नुसार विहित केलेल्या अटींची पूर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२३१२१९१५०५५५९३०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेन्द्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. अपर मुख्य सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहायक, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२. अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
३. अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
५. संचालक (फलोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
६. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व),
७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
८. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर,
९. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर,
१०. वित्त विभाग (व्यय- १/अर्थसंकल्प १३), मंत्रालय मुंबई,
११. नियोजन विभाग (का-१४३१), मंत्रालय, मुंबई,
१२. निवडनस्ती.